

رابطه ادراک رفتار مربی، جو انگیزشی ادراک‌شده و استحکام روانی در دختران فوتبالیست نوجوان

سید محمدرضا موسوی^۱، مریم احمدی^۲، رسول عابدان‌زاده^{۳*}

چکیده

مقدمه و هدف: استحکام روانی، انگیزشی ادراک‌شده و ادراک رفتار مربی، سه سازه روانشناختی اثرگذار بر عملکرد ورزشی در سطوح مهارتی بالا هستند که تاکنون در میان ورزشکاران دختر نوجوان بررسی نشده‌اند. بنابراین، هدف از پژوهش حاضر بررسی رابطه بین ادراک رفتار مربی، جو انگیزشی ادراک‌شده و استحکام روانی در دختران فوتبالیست نوجوان بود.

روش شناسی: صد و چهل و شش فوتبالیست دختر نوجوان استان خوزستان (میانگین سنی: ۱۲/۱±۹/۰۴) و دامنه سنی ۱۲ تا ۱۵ سال به صورت داوطلبانه در این پژوهش شرکت کردند. ابزار جمع‌آوری داده‌ها در پژوهش حاضر پرسش‌نامه استحکام روانی (SMTQ)، پرسش‌نامه جو انگیزشی ادراک‌شده (PMCSQ) و پرسش‌نامه مقیاس رهبری در ورزش (LSS) بود. تجزیه و تحلیل داده‌ها با روش مدل‌سازی معادلات ساختاری توسط نرم‌افزار آموس نسخه ۲۲ و در سطح معناداری $P \leq 0/05$ انجام شد.

یافته‌ها: نتایج مدل‌سازی معادلات ساختاری برای مدل مفروض پژوهش، حاکی از مناسب بودن شاخص‌های برازش بود. روابط بین متغیرهای رفتار حمایتی مربی با استحکام روانی و همچنین رفتار دموکراتیک مربی با جو مهارتی معنار و بقیه روابط بین متغیرها معنار نبودند.

بحث و نتیجه‌گیری: از دیدگاه فوتبالیست‌های نوجوان دختر، رفتارهای غیرحمایتی مربیان باعث ایجاد جو انگیزشی مهارتی در جهت اجرای تکلیف و رفتارهای حمایتی مربیان باعث مستحکم شدن آنها از لحاظ روانی می‌شود.

واژه‌های کلیدی: جو مهارتی، جو عملکردی، رهبری در ورزش، رفتار حمایتی، رفتار دموکراتیک

^۱ کارشناسی ارشد، گروه رفتار حرکتی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران.

^۲ استادیار، گروه رفتار حرکتی، دانشکده علوم ورزشی، دانشگاه شهید چمران اهواز، اهواز، ایران.

^۳ نویسنده مسئول: رسول عابدان‌زاده، r.abedan-zadeh@scu.ac.ir

مقدمه

مهم‌ترین عامل موفقیت‌زا در هدایت یک تیم یا باشگاه ورزشی، مربیگری در تیم است، در واقع مربیان به‌دنبال خلق شرایطی هستند تا به‌وسیله آن، ورزشکاران حداکثر فرصت را برای موفقیت فردی و تیمی داشته باشند (۱). اقدامات مربیان، به‌طور قابل توجهی بر رفتار، پاسخ‌های ادراکی و شناختی بازیکنان تأثیر می‌گذارد که این امر به نوبه خود نه تنها موفقیت و یادگیری (۲)، بلکه سلامت جسمانی، عاطفی و اجتماعی (۳) آنان را نیز تحت تأثیر قرار می‌دهد. رفتار مربیان از شرایط تیم، ویژگی‌های خود مربیان (مانند سن، سابقه و درجه مربیگری) و ویژگی‌های اعضای تیم یا ورزشکاران (مانند سن، سطح و سابقه بازیکنان) تأثیر می‌پذیرد (۴). در واقع رفتار مربیان به چگونگی تعامل مربی با ورزشکاران خود اشاره دارد، به گونه‌ای که بر پیشرفت ورزشکار (۲) و رابطه بین ورزشکار و مربی (۵) تأثیر می‌گذارد. مدل‌ها و ابزارهای مختلفی (۶، ۷، ۸) برای ارزیابی سبک‌های رهبری به کار گرفته شدند. به عنوان مثال، سیستم ارزیابی رفتار مربیگری به پژوهشگر اجازه داد از طریق مشاهده و کدگذاری رفتارهای مربیگری یک مربی در طول مسابقه یا تمرین، رفتار وی را ارزیابی کند. این سیستم ارزیابی حاوی دوازده طبقه رفتاری تنبیه، آموزش فنی تنبیهی، تقویت، عدم تقویت، چشم‌پوشی از اشتباه، حفظ کنترل، تشویق اقتضایی اشتباه، آموزش فنی - اقتضایی اشتباه، آموزش فنی عمومی، تشویق عمومی، سازماندهی و روابط عمومی بود (۶). در پرسش‌نامه رفتار مربیگری که توسط مارتین و بارنس^۱ (۱۹۹۹) تهیه شد، سه حالت رفتار رهبری (رفتار ضروری، رفتار ترجیحی و رفتار واقعی) تعریف شد که شامل دو بخش اطلاعات شخصی و رفتار مربیگری است (۸).

نیکولاس و همکاران^۲ (۲۰۱۱) نیز دو سبک مربیگری حمایتی^۳ و مربیگری غیرحمایتی^۴ را برای توصیف سبک‌های رفتاری مربیان ارائه کردند (۹). مربیگری حمایتی سبکی چندمنظوره و گسترده از مربیگری است که می‌تواند از طریق ارائه راهنمایی در فرآیند دستیابی به هدف و پرورش مهارت‌های ورزشکاران، نقشی مثبت داشته باشد (۹)، بدین معنا که ورزشکار می‌تواند از آن به عنوان منبعی برای حل مشکلات (۱۰) و تعامل با استرس ناشی از مسابقات (۱۱) استفاده کند. فریاد زدن، تهدید، ارباب و ناراحت کردن ورزشکار نیز برای توصیف سبک مربیگری غیرحمایتی استفاده می‌شود (۹). چلادورای و صالح^۵ (۱۹۸۰) برای رفتار مربی در فعالیت‌های ورزشی، پنج بعد تعیین کردند که شامل رفتار آموزش و تمرین، رفتار حمایت اجتماعی، رفتار دموکراتیک، رفتار بازخورد مثبت و رفتار غیرحمایتی است (۷). مربیان می‌توانند با اعطای بازخورد مثبت به ورزشکاران، انگیزش آنان را در سطح مطلوب نگه دارند، از سوی دیگر کمک به ورزشکاران برای برقراری روابط دوستانه با دیگران یا حمایت اجتماعی از آنان، آموزش

¹. Martin, Barnes

². Nicolas

³. Supportive coaching

⁴. Unsupportive Coaching

⁵. Chelladurai, Saleh

مهارت‌ها و کمک به یادگیری بهتر ورزشکاران و اجازه دادن به آنان جهت مشارکت در تصمیم‌گیری‌ها در واقع بیانگر سبک رفتاری حمایتی مربیان می‌باشد (۷). از سوی دیگر، در سبک رفتاری غیرحمایتی، مربیان تمایلی به شنیدن نظرات ورزشکاران ندارند و معتقدند ورزشکاران باید دستورات آنان را به‌طور دقیق اجرا نمایند، در این سبک رفتاری، مربی برای دستیابی به اهداف خود معمولاً از فریاد زدن یا حتی تهدید کردن استفاده می‌کند (۹).

ورزشکاران با توجه به شرایط حاکم (۴) و تفاوت‌های فردی (۱۲)، خواهان سبک‌های رفتاری متنوعی از مربیان هستند. در پژوهشی که نیکولاس و همکاران (۲۰۱۱) انجام دادند، سبک مربیگری حمایتی توانست رابطه معنادار و مثبتی با گرایش افراد برای مدیریت شرایط استرس‌زا و موفقیت ورزشی داشته باشد (۹). در مقابل، سبک مربیگری غیرحمایتی توانست رابطه معنادار و مثبتی با گرایش افراد برای کنار کشیدن از فعالیت ورزشی و احساس ناخوشایند داشته باشد. اکثر ورزشکارانی که در تحقیق نظریان مادوانی و همکاران (۱۳۹۳) شرکت کردند، ترجیح دادند مربیانشان در زمان تمرین و مسابقه، در قبال عملکرد آنان رفتارهای مربیگری آموزشی، تشویقی و خودکنترلی از خود بروز دهند و از رفتارهای تنبیهی و عدم تقویت خودداری نمایند (۱). از دیدگاه بازیکنان هندبال که در پژوهش همتی‌نژاد و همکاران (۱۳۹۵) شرکت داشتند، مربیانی که از سبک مربیگری حمایتی استفاده می‌کنند اغلب از شیوه آموزش و تمرین بهره می‌گیرند (۱۳). علاوه بر این، رفتار مربی می‌تواند بر انگیزش ورزشکاران نیز تأثیرگذار باشد (۱۴).

یافته‌های پژوهش هویگارد^۱ و همکاران (۲۰۰۷) نیز حاکی از آن بود که بین رفتارهای مربیگری و جو انگیزشی^۲ ادراک شده بازیکنان فوتبال رابطه معنادار وجود دارد (۱۵). جو انگیزشی یکی از ابعاد روانشناختی بسیار مهم است که بر انگیزش افراد اثر می‌گذارد و توسط افراد تأثیرگذار (مانند مربیان، معلمان و والدین) ایجاد می‌شود (۱۶). در واقع مربیان با استفاده از روش‌ها و دستورالعمل‌های مشخصی می‌توانند جوهای انگیزشی به خصوصی را در تیم ایجاد کنند. پژوهشگران معتقدند مربیان از طریق تبیین و شرح اهداف تمرین به ورزشکاران، تقویت و افزایش اعتماد به نفس آنان، افزایش مهارت‌های اجتماعی ورزشکاران و شناخت و بکارگیری رفتارهای مؤثر در بهبود وضعیت ورزشکاران می‌توانند جوی مطلوب جهت پیشبرد اهداف خود خلق کنند (۱۷).

نیکولاس (۱۹۸۴) دو نوع مختلف از جو انگیزشی را مشخص کرد که شامل جو انگیزشی مهارتی^۳ و جو انگیزشی عملکردی^۴ می‌باشد. در جو انگیزشی مهارتی، ورزشکار معتقد است هدف از تمرین، خوب یاد گرفتن و تسلط یافتن بر مهارت‌هاست. در این محیط، تلاش و پیشرفت ورزشکار توسط مربی شناسایی و پاداش داده می‌شود. در مقابل، در جو انگیزشی عملکردی، بر شایستگی و توانایی فردی تأکید می‌شود. ورزشکاران برای رقابت با یکدیگر تشویق

1. Høigaard

2. Motivational climate

3. Mastery Climate

4. Performance Climate

می‌شوند، اشتباهات آنها با تنبیه پاسخ داده می‌شود و تنها کسانی که عملکردشان فراتر از دیگران باشد، پاداش دریافت می‌کنند (۱۸). یافته‌های پژوهش کیگان^۱ و همکاران (۲۰۱۴) نشان داد اعطای حق انتخاب به بازیکنان، به‌طور مثبت بر سطوح جو انگیزشی تأثیر دارد. همچنین اتخاذ سبک مربیگری کنترلی باعث خشم، کاهش انگیزه و خدشه‌دار شدن رابطه بین ورزشکار و مربی شد (۱۹). در پژوهشی دیگر نیز، افرادی که در گروه جو انگیزشی مهارتی حضور داشتند، اضطراب کمتری را در مقایسه با گروه جو انگیزشی عملکردی تجربه کردند. علاوه بر این، افرادی که در گروه جو انگیزشی عملکردی حضور داشتند، استرس و شرم بیشتری را تجربه کردند (۲۰). جو انگیزشی ادراک شده می‌تواند بر سطوح استرس نوجوانان نیز تأثیرات متفاوتی داشته باشد (۲۱). جو انگیزشی عملکردی توانست در پژوهش هوگ و همکاران^۲ (۲۰۱۷) در مقایسه با گروه مهارتی، احساس حقارت، شرم و اضطراب بیشتری از خود نشان دهد در مقابل، گروه جو انگیزشی مهارتی، عملکرد مطلوب‌تری (تلاش و لذت بیشتر) از خود بروز دادند (۲۱). در پژوهش بک^۳ (۲۰۱۴)، یافته‌ها نشان داد جو انگیزشی مهارتی، رابطه معنادار و مثبتی با استحکام روانی^۴ دارد (۲۲). استحکام روانی یکی دیگر از سازه‌های روانشناختی مهم و تأثیرگذار بر عملکرد افراد است که شیخ و یادو^۵ (۲۰۱۸) از آن برای توصیف وضعیت روانی ورزشکارانی که در شرایط دشوار و پراسترس به موفقیت دست می‌یابند، استفاده کردند (۲۳). بک (۲۰۱۴) نیز عنوان کرد ورزشکاران دارای استحکام روانی، خودباوری بالایی دارند و معتقدند کنترل سرنوشت خود را در دست دارند، عملکرد این افراد در شرایط دشوار و رقابتی، نسبتاً ثابت است و تحت تأثیر شرایط قرار نمی‌گیرند (۲۲). استحکام روانی شامل اجزائی است که آن‌ها را ۴ سی^۶ می‌نامند و کنترل^۷ (کنترل احساسات و سرنوشت)، تعهد^۸ (باور فرد به اهمیت خود و فعالیتی که انجام می‌دهد)، چالش^۹ (اعتقاد به اینکه چالش‌های زندگی، فرصت هستند و نه تهدید) و اطمینان^{۱۰} (اطمینان به توانایی‌های خود برای موفقیت) را شامل می‌شود (۲۴). یافته‌های پژوهشی که کوناگتون و همکاران^{۱۱} (۲۰۰۸) به منظور بررسی استحکام روانی انجام دادند، حاکی از آن بود جو انگیزشی مهارتی، استحکام روانی را تقویت می‌کند (۲۵). در واقع مرور ادبیات تحقیق مرتبط با این دو متغیر حاکی از آن است که تأکید مربیان بر یادگیری و تسلط بر مهارت‌ها، باعث می‌شود ورزشکاران در شرایط بحرانی و پراسترس، بر خود مسلط باشند و متعاقباً عملکرد واقعی خود را بدون اینکه تحت تأثیر شرایط قرار گیرند، نشان دهند، از سوی دیگر مربیان با استفاده از رفتارهای حمایتی تقریباً به نتیجه‌ای مشابه می‌رسند و باعث

1. Keegan

2. Hogue

3. Beck

4. Mental Toughness

5. Sheikh & Yadav

6. 4C

7. Control

8. Commitment

9. Challenge

10. Confidence

11. Connaughton

تقویت استحکام روانی ورزشکاران می‌شوند، در واقع رابطه بین مربی و ورزشکار، فلسفه و راهبردهای مربی و محیطی که ورزشکار در آن تمرین می‌کند، همگی باعث تقویت عامل استحکام روانی در ورزشکاران می‌شود (۲۶). اما نکته حایز اهمیت این است که تاکنون روابط بین این سه متغیر در کنار یکدیگر در مورد دختران ورزشکار بررسی نشده است. بدیهی است شناخت روابط بین متغیرهای تأثیرگذار می‌تواند به موفقیت تیم‌ها و ورزشکاران دختر کمک شایانی نماید. زیرا هر یک از این متغیرها به تنهایی می‌تواند تأثیر مثبتی بر عملکرد ورزشی و وضعیت روانشناختی ورزشکاران بگذارد، از سوی دیگر یکی از اهداف اساسی در حیطه روانشناسی ورزشی، شناخت روابط و استفاده بهینه از متغیرهای مناسب برای بهبود عملکرد ورزشکاران می‌باشد، بدیهی است با بررسی متغیرهای ذکر شده در کنار یکدیگر و کشف روابط احتمالی، ضمن صحت گذاشتن بر پژوهش‌های سابق که به بررسی جداگانه این متغیرها پرداخته‌اند، می‌توان راهنمای مناسبی برای مربیان جهت استفاده بهینه از این متغیرها ارائه نمود. همچنین از آنجایی که مطابق با ادبیات پژوهش در این زمینه، تفاوت جنسیتی می‌تواند بر روابط بین استحکام روانی و ادراک رفتار مربی و جو انگیزشی ادراک‌شده تأثیرگذار باشد (۲۴) بنابراین پژوهش حاضر قصد دارد با بررسی مدل مفروض روابط بین سه متغیر فوق‌الذکر در جامعه دختران ورزشکار نوجوان که تا به حال پژوهشی در مورد آنها انجام نگرفته است، به کشف روابط احتمالی تأثیرگذار پرداخته تا مربیان بتوانند از روش‌ها و دستورالعمل‌های تأثیرگذار استفاده کنند و به پیشرفت و رشد بهتر دختران فوتبالیست کمک نمایند.

روش‌شناسی

مطالعه حاضر به لحاظ هدف کاربردی و از لحاظ روش اجرا از نوع پژوهش‌های توصیفی-همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش شامل دختران فوتبالیست نوجوان استان خوزستان با دامنه سنی ۱۲ تا ۱۵ ساله بوده که در جلسات انتخابی برای تیم ملی فوتبال نونهالان کشور شرکت کرده بودند. برای اجرای این پژوهش، ۱۴۶ ورزشکار به‌طور داوطلبانه به عنوان گروه نمونه انتخاب شدند. به شرکت‌کنندگان گفته شد که پاسخ‌های آنها به صورت محرمانه خواهد ماند و فقط در راستای اهداف پژوهشی از آنها استفاده خواهد شد.

ابزار جمع‌آوری داده‌ها در پژوهش حاضر پرسش‌نامه استحکام روانی^۱ (SMTQ)، پرسش‌نامه جو انگیزشی ادراک‌شده^۲ (PMCSQ) و پرسش‌نامه مقیاس رهبری در ورزش^۳ (LSS) بود. پرسش‌نامه استحکام روانی دارای ۱۴ سوال و هر سوال دارای چهار گزینه پاسخ (از کاملاً نادرست تا کاملاً درست) می‌باشد. این پرسش‌نامه توسط شیرد، گلی و ورسج^۴ (۲۰۰۹) برای سنجش سه عامل اطمینان (شش سوال)، ثبات (چهار سوال) و کنترل (چهار سوال) تهیه

1. sport Mental Toughness questioner

2. Perceived Motivational Climate In Sport Questionnaire

3. leadership scale for sport

4. Sheard, Golby and Wersch

شد، هر سؤال دارای چهار گزینه پاسخ (از کاملاً نادرست تا کاملاً درست) می‌باشد، با انتخاب گزینه کاملاً نادرست، یک امتیاز و با انتخاب گزینه کاملاً درست، چهار امتیاز کسب می‌شود، بنابراین دامنه نمرات در خرده مقیاس اطمینان بین ۶ تا ۲۴ و خرده مقیاس‌های ثبات و کنترل ۶ تا ۱۶ می‌باشد (۲۷). شبرد و همکاران (۲۰۰۹) آلفای کرونباخ خرده‌مقیاس‌های اطمینان، ثبات و کنترل را به ترتیب ۰/۸۰، ۰/۷۴ و ۰/۷۱ گزارش کردند. روایی و پایایی نسخه فارسی پرسش‌نامه استحکام روانی توسط ولی‌اله کاشانی، فرخی، کاظم‌نژاد و شیخ (۱۳۹۲) تعیین شده‌است (۲۸). همسانی درونی پرسش‌نامه با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ نشان داد که خرده‌مقیاس اطمینان، خرده‌مقیاس ثبات و کنترل به ترتیب ۰/۷۶، ۰/۷۸، ۰/۷۲ و همسانی کل پرسش‌نامه نیز ۰/۷۶ است. برای تعیین روایی سازه پرسش‌نامه از تحلیل عاملی تأییدی مبتنی بر مدل ساختاری استفاده شد که نتایج نشان داد شاخص‌های برازندگی از حد قابل قبولی برخوردار می‌باشند که در مجموع این نتایج بیانگر روایی و پایایی مطلوب نسخه فارسی پرسش‌نامه استحکام روانی ورزشی می‌باشد (۲۸). پرسشنامه جو انگیزشی ادراک شده شامل دو خرده‌مقیاس جو مهارتی (۱۰ سوال) و جو عملکردی (۱۱ سوال) است که توسط سایفرز^۱ و همکاران (۱۹۹۲) تهیه شد. هر سؤال دارای پنج گزینه پاسخ (از کاملاً مخالفم تا کاملاً موافقم) می‌باشد، به عبارتی دیگر در این پرسش‌نامه از طیف پاسخ‌دهی پنج ارزشی لیکرت (یک امتیاز برای گزینه کاملاً مخالفم و پنج امتیاز برای گزینه کاملاً موافقم) استفاده می‌شود (۲۹). سایفرز و همکاران (۱۹۹۲) ثبات درونی این پرسشنامه را برای خرده‌مقیاس‌های جو انگیزشی مهارتی، جو عملکردی و کل پرسش‌نامه به ترتیب ۰/۸۷ و ۰/۸۱ و ۰/۸۳ گزارش کردند. ثبات درونی نسخه فارسی این پرسش‌نامه را یوسفی و همکاران (۲۰۰۹) با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۸۳ گزارش کردند، ۱۵ تن از اساتید روانشناسی و مدیریت ورزشی نیز روایی پرسش‌نامه را تایید کردند (۳۰). پرسش‌نامه مقیاس رهبری در ورزش ابتدا توسط چلادورای و صالح (۱۹۸۰) برای اندازه‌گیری ابعاد رفتار رهبری مریبان با مقیاس پنج ارزشی لیکرت تهیه شد. هشت سؤال آن مربوط به حمایت اجتماعی، ۱۳ سؤال مربوط به رفتار آموزشی، ۵ سؤال مربوط به رفتار آمرانه، ۹ سؤال مربوط به رفتار دموکراتیک و ۵ سؤال مربوط به رفتار بازخورد مثبت است، امتیازدهی این مقیاس نیز با استفاده از طیف پاسخ‌دهی پنج ارزشی لیکرت (هرگز تا همیشه) انجام شد، برای گزینه‌های هرگز، به ندرت، گاه‌گاهی، اغلب اوقات و همیشه به ترتیب امتیازات ۱، ۲، ۳، ۴ و ۵ تعلق گرفت (۷). یوسفی (۱۳۸۶) با استفاده از آلفای کرونباخ، ثبات درونی این پرسش‌نامه را در خرده‌مقیاس نامبرده به ترتیب ۰/۷۸، ۰/۷۹، ۰/۸۴، ۰/۷۱ و ۰/۸۳ گزارش کرد (۳۱). شعبانی‌بهار و همکاران (۱۳۹۰) نیز پایایی پرسش‌نامه را با استفاده از آلفای کرونباخ، ۰/۸۵ گزارش کردند، اعتبار صوری پرسش‌نامه نیز به تأیید ۱۲ نفر از متخصصان مدیریت ورزشی رسید (۳۲). تجزیه و تحلیل داده‌ها با روش مدل‌سازی معادلات ساختاری توسط نرم‌افزار آموس نسخه ۲۲ و در سطح معناداری $P \leq 0/05$ انجام شد.

^۱. Seifriz

یافته‌ها

ابتدا داده‌های جمع‌آوری شده پالایش شده و داده‌های پرت از طریق نمودار باکس پلات و سپس از طریق آزمون ماهانویس حذف شدند. به منظور بررسی کفایت حجم نمونه از آزمون کایزر-مایر-الکین^۱ (KMO) استفاده شد. مقادیر این آزمون برای خرده‌مقیاس‌های رفتار حمایتی مربی، رفتار دموگرافیک، جو مهارتی و جو عملکردی به ترتیب برابر ۰/۷۴۲، ۰/۷۳۱، ۰/۸۲۵ و ۰/۷۸۹ به دست آمد. در پرسشنامه استحکام روانی نیز برابر با ۰/۸۶۵ محاسبه شد. با توجه به این که مقادیر این آماره در تمامی خرده‌مقیاس‌ها بزرگ‌تر از ۰/۷ است، بنابراین همبستگی داده‌ها برای تحلیل مسیر مناسب هستند. از آزمون بارتلت نیز جهت اطمینان از مناسب بودن داده‌ها برای تحلیل مسیر استفاده شد که نتایج نشان داد سطح معناداری برابر ۰/۰۰۱ بوده که کمتر از ۰/۰۱ است و داده‌ها برای تحلیل مسیر مناسب هستند. برای بررسی توزیع طبیعی داده‌ها نیز از آزمون کلموگروف-اسمیرنوف استفاده شد و نتایج آن بیانگر توزیع طبیعی در داده‌های اندازه‌گیری شده در پژوهش حاضر بودند ($P > ۰/۰۵$). در ادامه میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش در جدول ۱ نشان داده شده است.

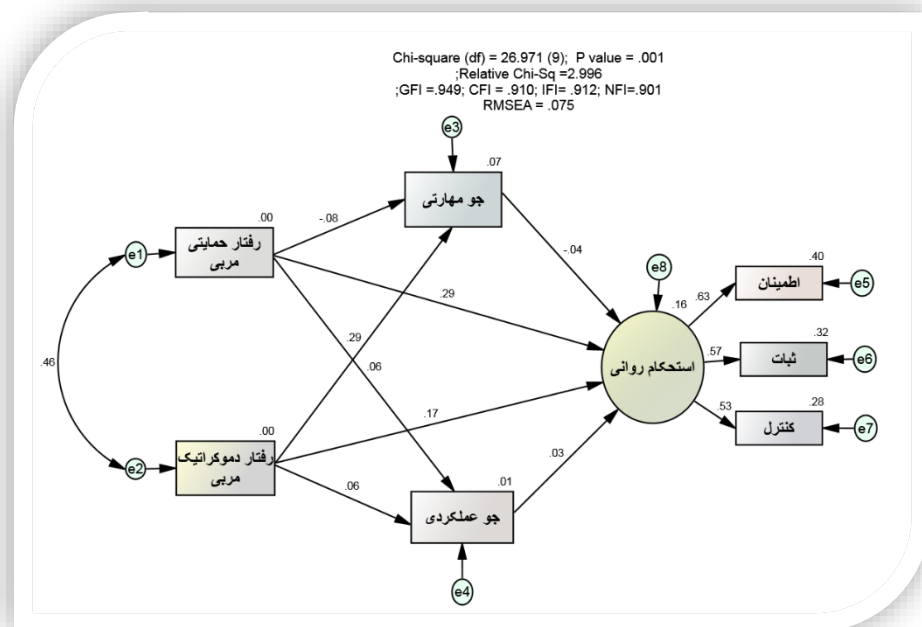
جدول ۱. میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش

متغیرها	انحراف معیار $\pm$ میانگین	زیرمؤلفه‌ها	انحراف معیار $\pm$ میانگین
استحکام روانی	۲۲/۱۱۶ $\pm$ ۲/۱۹۸	اطمینان	
	۱۳/۹۱۱ $\pm$ ۲/۲۷۱	ثبات	۴۹/۶۶۴ $\pm$ ۵/۲۲۴
	۱۳/۶۳۷ $\pm$ ۲/۵۶۲	کنترل	
سبک رهبری در ورزش	۵۷/۰۳۴ $\pm$ ۸/۸۹۲	رفتار آموزشی	
	۳۴/۴۰۴ $\pm$ ۴/۹۳۶	حمایت اجتماعی	۳۶/۳۱۷ $\pm$ ۴/۸۶۲
	۲۲/۴۷۲ $\pm$ ۲/۷۴۹	بازخورد	
	۲۱/۶۳۷ $\pm$ ۳/۳۱۷	رفتار دموکراتیک	

1. Kaiser-Mayer-Olkin

۳۸/۷۴۷±۶/۵۸۱	رفتار غیر حمایتی		
۴۲/۱۵۱±۵/۹۷۵	جو مهارتی	۴۲/۵۶۵±۶/۸۰۳	جو انگیزشی ادراک شده
۴۲/۹۸۰±۷/۶۳۲	جو عملکردی		

برای بررسی و تأیید یا کشف روابط بین متغیرهای پژوهش متناسب با مدل مفروض ابتدایی که برگرفته از مبانی نظری (۵) در این زمینه می‌باشد، از روش تحلیل مسیر استفاده شد. نتایج این آزمون در شکل ۱ و جداول ۲ و ۳ آورده شده است.

شکل ۱. مدل مفروض نشان‌دهنده روابط بین متغیرها با تخمین استاندارد

جدول ۲. نتایج شاخص‌های برازش برای بررسی اعتبار مدل مفروض

نتیجه	مقدار مطلوب	شاخص برازش
۲/۹۹۶	<۳/۰۰	خی دو/درجه آزادی (χ^2 / df)
۰/۹۴۹	>۰/۹۰	برازندگی شاخص برازش (GFI)
۰/۰۷۵	<۰/۰۸	ریشه میانگین مجذور خطا (RMSE)
۰/۹۱۲	>۰/۹۰	شاخص برازش تدریجی (IFI)
۰/۹۰۱	>۰/۹۰	شاخص برازش هنجار شده (NFI)
۰/۹۱۰	>۰/۹۰	شاخص برازش تطبیقی (CFI)
۰/۹۰۶	>۰/۹۰	شاخص برازش نسبی (RFI)
۰/۸۹۷	>۰/۹۰	شاخص برازندگی مدل تعدیل شده (AGFI)
۰/۹۰۱	>۰/۹۰	شاخص Tucker-Lewis (TLI)

نتایج تخمین که در جدول ۲ نشان داده شده است، حاکی از مناسب بودن نسبی شاخص‌های برازش است. با توجه به خروجی آمووس مقدار χ^2 محاسبه شده برابر با ۲۶/۹۷۱ می باشد که با تقسیم بر درجه آزادی آن یعنی ۹، کمتر از عدد ۳ می باشد. پایین بودن میزان این شاخص نشان دهنده تفاوت اندک میان مدل مفهومی با داده‌های مشاهده شده تحقیق است. همچنین دیگر مقادیر شاخص‌های برازش GFI، RMSEA، IFI، NFI، CFI، RFI، AGFI و شاخص TLI به ترتیب برابر با ۰/۹۴۹، ۰/۰۷۵، ۰/۹۱۲، ۰/۹۰۱، ۰/۹۱۰، ۰/۹۰۶، ۰/۸۹۷ و ۰/۹۰۱ می باشد که نشان دهنده برازش بالا برای مدل مفروض شده در پژوهش حاضر می باشند. در جدول ۳ مقادیر ضرایب مسیر مربوط به روابط بین متغیرهای مدل ارائه شده است.

جدول ۳. ضرایب مسیر استاندارد و آماره آزمون مربوط به روابط متغیرهای مدل

روابط متغیرها	ضریب مسیر	t	سطح معناداری
رفتار حمایتی مربی ← جو مهارتی	-۰/۰۷۷	-۰/۸۳۵	۰/۸۵۳
رفتار حمایتی مربی ← جو عملکردی	۰/۰۵۹	۰/۶۳۷	۰/۵۲۴
رفتار حمایتی مربی ← استحکام روانی	۰/۲۸۸	۲/۳۹۸	۰/۰۱۶*
رفتار غیرحمایتی مربی ← جو مهارتی	۰/۲۹۰	۳/۲۲۵	۰/۰۰۱*
رفتار غیرحمایتی مربی ← جو عملکردی	۰/۰۶۴	۰/۶۸۹	۰/۴۹۱
رفتار غیرحمایتی مربی ← استحکام روانی	۰/۱۷۴	۱/۴۵۰	۰/۱۴۷
جو مهارتی ← استحکام روانی	-۰/۰۴۱	-۰/۳۹۱	۰/۶۹۶
جو عملکردی ← استحکام روانی	۰/۰۲۹	۰/۲۸۳	۰/۷۷۷

* در سطح ۰/۰۵ معنی دار است

چنانچه در جدول ۳ مشخص است، روابط بین متغیرهای رفتار حمایتی مربی با استحکام روانی ($P=۰/۰۱۶$)، $t=۲/۳۹۸$ و همچنین رفتار دموکراتیک مربی با جو مهارتی ($t=۳/۲۲۵$ ، $P=۰/۰۰۱$) معنادار و مثبت گزارش شده است. بقیه روابط بین متغیرها معنادار نبودند ($P>۰/۰۵$). این موضوع نشان دهنده این است که متغیر رفتار حمایتی مربی بر استحکام روانی تأثیر معنی داری دارد. ضریب مسیر مربوطه نشان می دهد با افزایش یک واحد رفتار حمایتی مربی، استحکام روانی ۰/۲۸۸ واحد افزایش می یابد که از نظر آماری معنی دار است. همچنین متغیر رفتار دموکراتیک مربی بر جو مهارتی تأثیر معنی داری دارد. بار عاملی مربوطه نیز نشان می دهد با افزایش یک واحد رفتار دموکراتیک مربی، جو مهارتی ۰/۲۹۰ واحد افزایش می یابد که از نظر آماری معنی دار است.

بحث و نتیجه گیری

هدف از این پژوهش بررسی رابطه بین ادراک رفتار مربی، جو انگیزشی ادراک شده و استحکام روانی در دختران فوتبالیست نوجوان بود. نتایج نشان داد بین رفتار حمایتی مربی و استحکام روانی رابطه مثبتی وجود دارد. این نتایج با یافته های پژوهش نیکولاس و همکاران (۲۰۱۶) نیز در یک راستا بود (۲۴). در پژوهشی که نیکولاس و همکاران (۲۰۱۶) با ۲۹۰ ورزشکار انجام دادند، عنوان کردند رابطه مثبتی میان رفتار حمایتی مربی و استحکام روانی وجود دارد اما زمانی که مربی علاوه بر رفتار حمایتی، جوی مهارتی خلق کند؛ استحکام روانی بیشتر توسعه می یابد (۲۴). در پژوهشی که گاسیاردی^۱ و همکاران (۲۰۰۸) با هدف فهم بیشتر استحکام روانی، با ۱۱ مربی که سابقه فعالیت

^۱. Gordon & Dimmock

به عنوان بازیکن را در سطح حرفه‌ای داشتند انجام دادند به این نتیجه رسیدند که رفتارهای حمایتی مربیان، نقش مهمی در رشد استحکام روانی ایفا می‌کند (۳۳). این یافته بیانگر آن است که مربیان می‌توانند از طریق آموزش مهارت‌های ضروری و ارائه دستورالعمل‌های لازم جهت پیشرفت ورزشکاران، اجازه دادن به ورزشکاران برای اظهارنظر و مشارکت در تصمیم‌گیری‌ها، کمک برای رشد روابط بین فردی ورزشکاران و اعطای بازخورد مثبت به آنان می‌تواند در رشد و تقویت استحکام روانی تأثیرگذار باشد.

از سوی دیگر مربیان راهبردهای مختلفی همچون ایجاد روابط مثبت و حمایت‌محور بین ورزشکار و مربی را برای رشد و توسعه استحکام روانی لازم دانستند (۲۶). در واقع مربیان می‌توانند با به چالش کشیدن ورزشکاران، ایجاد روابط مثبت و اولویت‌بندی مراحل رشد ورزشکار، در روند توسعه استحکام روانی گام بردارند؛ از سوی دیگر رفتارهای غیر حمایتی همچون فریادزدن، تهدید، ارباب و ناراحت کردن ورزشکار مانع رشد استحکام روانی می‌شود (۲۶). ورزشکاران باید در تصمیم‌گیری‌ها شرکت کنند و برای تقبل مسئولیت‌هایی که برای رشد و پیشرفت آنها ضروری هستند، برانگیخته شوند (۳۴). مربیان نیز، رابطه بین مربی و ورزشکار، محیط آموزشی و فلسفه مربیگری را در رشد و توسعه استحکام روانی تأثیرگذار تلقی کردند (۲۶).

علاوه بر این، بعد رفتار آموزش و تمرین توانست بیشترین مقدار میانگین را به خود اختصاص دهد. در تفسیر این یافته می‌توان گفت از دیدگاه بازیکنان، مربیان بیشتر تمایل دارند تاکتیک‌ها و تکنیک‌ها را برای افزایش کارایی و دستیابی به موفقیت آموزش دهند. این یافته با یافته‌های پژوهش‌های مرادی (۱۳۸۳)، رضانی‌نژاد و همکاران (۱۳۸۹)، وحدانی و همکاران (۱۳۹۱)، همتی‌نژاد و همکاران (۱۳۹۵)، حسینی کشتان (۲۰۱۰) و بنت و مانوئل^۱ (۲۰۰۰) هم‌خوانی دارد (۱۳، ۳۵، ۳۶، ۳۷، ۳۸، ۳۹). وحدانی و همکاران (۱۳۹۱) پژوهشی با عنوان "رابطه سبک‌های رهبری مربیان و انسجام گروهی تیم‌های منتخب دانش آموزی شهر ارومیه" را بر روی ۷۵ دانش آموز متوسطه که از رشته‌های ورزشی هندبال، بسکتبال، فوتسال و والیبال انتخاب شده بودند، انجام دادند. نتایج حاصل از پژوهش نشان داد مربیان در تیم‌های ورزشی منتخب دانش آموزان بیشتر از سبک رهبری آموزش و تمرین استفاده می‌کنند (۳۷). در پژوهشی که همتی‌نژاد و همکاران (۱۳۹۵) بر روی بازیکنان لیگ برتر هندبال انجام دادند، نتایج حاکی از آن بود که از دیدگاه بازیکنان، مربیان حاضر در لیگ برتر هندبال ایران بیشتر از سبک آموزش و تمرین استفاده می‌کنند. در واقع می‌توان گفت هدف مربیان لیگ برتر بهبود عملکرد بازیکنان از طریق تمرکز بر آموزش مهارت‌ها، تکنیک و تاکتیک‌های ورزشی است (۱۳).

یافته بعدی پژوهش حاضر حاکی از این بود که بین رفتار حمایتی مربی و جو مهارتی و بین رفتار حمایتی مربی و جو عملکردی رابطه معناداری وجود نداشت. به عبارتی دیگر، رفتار حمایتی مربی تأثیری بر جو انگیزشی ادراک

^۱ Bennett & Maneual

شده ندارد. بدین معنا که استفاده از راهبردهای مثبت و حمایت‌محور همچون ارائه تمرینات مناسب، بازخورد مثبت و کمک برای بهبود مهارت‌های مؤثر در روابط بین فردی نمی‌تواند جو انگیزشی ادراک شده ورزشکاران را تحت تأثیر قرار دهد. این یافته‌ها با یافته‌های نیکولاس و همکاران (۲۰۱۶)، کیگان و همکاران (۲۰۱۰، ۲۰۱۴) مغایرت دارد (۱۹، ۲۴، ۴۰). در پژوهشی که کیگان و همکاران (۲۰۱۴) در مورد ۲۸ ورزشکار حرفه‌ای انجام دادند به این نتیجه رسیدند که شرکت دادن ورزشکاران در تصمیم‌گیری‌ها، توانمندسازی ورزشکاران از طریق آموزش و افزایش اطلاعات، استفاده از سبک‌های پرسش آزاد و تصمیم‌گیری مشارکتی به‌طور مثبت بر شکل‌گیری جو انگیزشی تأثیر دارد (۱۹). از دلایل احتمالی این ناهمخوانی‌ها می‌توان به سن و جنسیت آزمودنی‌ها اشاره کرد. به ترتیب ۷۸ درصد و ۸۰ درصد از ورزشکارانی که در پژوهش نیکولاس و همکاران (۲۰۱۶) و کیگان و همکاران (۲۰۱۴) شرکت کردند، مرد بودند (۱۹، ۲۴). در حالی که ورزشکارانی که در پژوهش حاضر شرکت کردند همگی دختر بودند. بعضی از پژوهشگران عنوان کردند تفاوت‌های جنسیتی بر سطوح استحکام روانی (۴۱)، رفتارهای ترجیحی رهبری (۴۲) و جو انگیزشی ادراک‌شده (۴۳) تأثیر دارد. نیکولاس و همکاران (۴۱) معتقدند که ورزشکاران با افزایش سن، نمرات بهتری در خرده مقیاس‌های استحکام روانی همچون تعهد، چالش و کنترل سرنوشت کسب می‌کنند، این امر ناشی از افزایش تجربه ورزشکاران در این مدت است (۴۱). از سوی دیگر یافته‌های پژوهش بوترایت و فورست (۲۰۰۰) حاکی از آن بود که تفاوت‌های جنسیتی در رفتارهای مربیگری ترجیحی و موردعلاقه تأثیرگذار است (۴۲). زنان در پژوهش بوترایت و فورست (۲۰۰۰) گرایش بیشتری به رفتارهای مربیگری ارتباطی‌گرا همچون رهبری فردمحور داشتند اما مردان رهبری شغل‌محور را ترجیح می‌دادند (۴۲). در واقع زنان بیشتر از مردان برای ارتباط با دیگران ارزش قائل هستند (۴۴). در پژوهشی دیگر نیز یافته‌ها حاکی از آن بود که جنسیت، تأثیر معناداری بر نمرات ورزشکاران در خرده مقیاس‌های استحکام روانی دارد (۴۱)، در واقع مردان توانستند نمرات بهتری نسبت به زنان در خرده مقیاس‌های اعتماد، چالش، کنترل سرنوشت و کنترل احساسات کسب کنند. از دلایل احتمالی این ناهمخوانی‌ها می‌توان به فرآیندهای مختلف اجتماعی شدن زنان و مردان و برداشت‌های مختلف زنان و مردان از مؤلفه‌های استحکام روانی اشاره کرد (۴۱).

یکی دیگر از یافته‌های پژوهش حاضر، رابطه مثبت و معنادار بین رفتار غیرحمایتی مربی و جو انگیزشی مهارتی بود. بدین معنا که مربی با یادآور شدن اقتدار خود به بازیکنان و لزوم پیروی دقیق از تصمیمات وی (حتی اگر همراه با تهدید باشد)، می‌تواند جوی مهارتی برای ورزشکاران ایجاد کند که در آن اغلب بر یادگیری تکلیف تأکید می‌شود. این یافته با نتایج پژوهش‌های نیکولاس و همکاران (۲۰۱۶) و هویگارد و همکاران (۲۰۰۷) ناهمخوانی داشت (۱۵، ۲۴). یافته‌های پژوهش هویگارد و همکاران (۲۰۰۷) که بر روی بازیکنان جوان فوتبال انجام شد حاکی از آن بود که سبک مربیگری حمایتی مبتنی بر آموزش و تمرین رابطه معناداری با جو انگیزشی ورزشکاران دارد (۱۵). در واقع سبک رهبری مربی یکی از عواملی است که جو انگیزشی ورزشکاران را تحت تأثیر قرار می‌دهد (۴۵).

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد بین رفتارهای غیرحمایتی و جو عملکردی و بین رفتارهای غیرحمایتی و استحکام روانی رابطه معناداری وجود نداشت. به عبارت دیگر استفاده نکردن از سبک‌های تصمیم‌گیری مشارکتی و اجازه ندادن به ورزشکاران برای ارائه نظرات خود تأثیری بر استحکام روانی ورزشکاران ندارد. این یافته‌ها با نتایج پژوهش‌های کیگان و همکاران (۲۰۱۴، ۲۰۱۰) و نیکولاس و همکاران (۲۰۱۶) مغایرت دارد (۱۹، ۲۴، ۴۰). شاید علت این مغایرت، تفاوت در سطح مهارت ورزشکاران باشد. ورزشکارانی که در پژوهش‌های نیکولاس و همکاران (۲۰۱۶) شرکت داشتند، سابقه شرکت در مسابقات در سطح بین‌المللی را داشتند اما دخترانی که در پژوهش حاضر شرکت داشتند، سابقه حضور در مسابقات استانی و کشوری را داشتند (۲۴). در پژوهش گولبی و شرید (۲۰۰۴)، بازیکنان راگی که مهارت بالاتری داشتند، سطوح بالاتری از استحکام روانی داشتند. این افراد معتقد بودند می‌توانند بر نتایج مسابقات تأثیر بگذارند. این اعتقاد نیز به آنها اجازه می‌داد در مسابقات و رقابت‌های پر استرس، استوار ظاهر شوند. در واقع افراد ماهری که سطوح بالایی از رقابت را تجربه کردند، ظرفیت بیشتری برای حفظ تمرکز برای دوره‌های طولانی مدت داشتند (۴۶). مبارکی و حیرانی (۱۳۹۲) در پژوهشی که برای بررسی و مقایسه مهارت‌های روانی و ادراکی بازیکنان نخبه و غیر نخبه تیس روی میز انجام دادند، عنوان کردند تفاوت معناداری بین بازیکنان نخبه و غیرنخبه در مهارت‌های روانی وجود دارد. در واقع بازیکنان نخبه از طریق استفاده از رویکردی چند متغیره به طور موفقیت‌آمیزی خود را از هم‌تایان غیرنخبه متمایز می‌کنند (۴۷).

در نهایت، در پژوهش حاضر بین استحکام روانی و جوهای انگیزشی مهارتی و عملکردی رابطه‌ای یافت نشد. به عبارتی دیگر، تأکید بر مقایسه ورزشکاران با یکدیگر، تأکید بر توانایی‌های فردی و تشویق نمودن ورزشکاران برای رقابت با یکدیگر و از سوی دیگر مقایسه عملکرد ورزشکار با عملکرد قبلی خود و تأکید بر بهبود عملکرد و یادگیری مهارت‌های لازم، تأثیری بر استحکام روانی ورزشکاران ندارد. این نتایج با یافته‌های پژوهش کوناگتون و همکاران (۲۰۰۸) هم‌خوانی نداشت (۲۵). یافته‌های پژوهش کوناگتون و همکاران (۲۰۰۸) حاکی از آن بود که جو انگیزشی مهارتی باعث تسهیل در رشد استحکام روانی در ورزشکاران می‌شود. شاید علت این ناهمخوانی، اختلاف سنی موجود بین شرکت‌کنندگان پژوهش حاضر و پژوهش کوناگتون و همکاران (۲۰۰۸) باشد، در پژوهش کوناگتون و همکاران (۲۰۰۸) میانگین سنی شرکت‌کنندگان ۳۳ سال بود (۲۵). از سوی دیگر نیکولاس و همکاران (۲۰۰۹) و دیگلیدیس و پاپائانو^۱ (۲۰۰۷) عنوان کردند تفاوت سنی می‌تواند بر استحکام روانی و جو انگیزشی ادراک شده مطلوب افراد، تأثیرات نابرابری بگذارد (۴۱، ۴۸). دانش‌آموزان دبیرستانی در پژوهش دیگلیدیس و پاپائانو (۲۰۰۷) در مقایسه با دانش‌آموزان ابتدایی، تمایل کمتری به جو انگیزشی مهارتی داشتند (۴۸).

^۱ Digelidis & Papaioannou

در پایان با توجه به یافته‌های پژوهش می‌توان نتیجه گرفت استفاده بیشتر مربیان از رفتار آموزش و تمرین، می‌تواند پیامدهای مثبتی همچون رشد و توسعه استحکام روانی در دختران شرکت‌کننده در رشته‌های توپی در پی داشته باشد. در واقع مربیان می‌توانند با تأکید بر تمرینات اصولی و کمک‌کننده، هماهنگ کردن فعالیت‌های بازیکنان حاضر در یک تیم و راهنمایی و آموزش تکنیک‌ها و تاکتیک‌ها؛ توانایی مدیریت استرس ورزشکاران را بالا برده و موجب شوند ورزشکاران در موقعیت‌های پر استرس، ثابت‌قدم و استوار ظاهر شوند. این پژوهش صرفاً شامل دختران نوجوان بود. برای تعمیم این نتایج در بین سایر گروه‌های سنی، به پژوهش‌هایی با نمونه‌های وسیع‌تر و در اقشار مختلف نیاز است. همچنین، پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های بعدی از شرکت‌کنندگانی با سطوح مختلفی از مهارت و آمادگی استفاده شود تا امکان مقایسه و بررسی این عوامل در میان گروه‌ها میسر باشد.

پیام مقاله

مربیان با استفاده از رفتارهای حمایتی می‌توانند از طریق تقویت استحکام روانی، مانع از تخریب عملکرد دختران فوتبال‌بست در شرایط دشوار و استرس‌زا شوند.

The Relationship between Coach's Perceived Behavior, Perceived Motivational Climate and Mental Toughness in Youth Female Footballer

Seyyed Mohammad Reza Mousavi¹, Maryam Ahmadi², Rasool Abedanzadeh^{3*}

(Recive: 2019/7/10; Accept: 2019/11/25)

Abstract

Background & Purpose: Mental toughness, Perceived Motivational Atmosphere, and Perceived Coach Behavior are three psychological structures affecting athletic performance at High skill levels that have not been studied among female teenager athletes. The purpose of this study is to examine these three structures among female teenager footballers.

Methodology: 146 of female footballers between 12-15 years of age (mean age 12.9 ± 1.04), who participated in the national football team's selection, voluntarily participated in this research. The data collection tools were mental toughness (SMTQ), Perceived Motivational Climate (PMCSQ), and Perceived Coach Behavior (LSS) questionnaires. The data was analyzed by structural equation modeling applying Amos22 and at the significant level of $P \leq 0.05$.

Results: The results of structural equation modeling revealed suitable fit indices. The relationship between supportive coach behaviors with mental toughness and the relationship between democratic coach behaviors with mastery atmosphere were significant, while the rest of the relations were not significant.

Conclusion: In the eyes of young female footballers, unsupportive coaching behaviors and supportive coach behaviors can foster a motivational atmosphere toward performing tasks and create mental fortitude, respectively.

---

¹ MSc, Department of Motor Behavior, Faculty of Sport Sciences, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran.

² Assistant Professor, Department of Motor Behavior, Faculty of Sport Sciences, Shahid Chamran University of Ahvaz, Ahvaz, Iran .

³ Corresponding author: Rasool Abedanzadeh, e-Mail: r.abedanzadeh@scu.ac.ir,

Keywords: mastery climate, performance climate, leadership in sport, supportive behavior, democratic behavior

منابع

1. Nazarain madoani A, mokhtari dinani M. Coaching preferences of Iranian volleyball players. *Sport Management Studies*, 1393; 6(25): 41-52. [Persian]
2. Cushion C. *Sports Coaching: Professionalisation and Practice*. London: Elsevier Health Sciences UK, 2010.
3. Horn TS. Coaching effectiveness in the sport domain. *Advances in sport psychology*, 2002; 309-354
4. Høigaard R, Jones GW and Peters DM. Preferred coach leadership behaviour in elite soccer in relation to success and failure. *Int J Sport Sci Coach*, 2008; 2: 241-250.
5. Nicholls AR, Levy AR, Jones L, Meir R, Radcliffe JN, Perry JL. Committed relationships and enhanced threat levels: perceptions of coach behavior, the coach-athlete relationship, stress appraisals, and coping among athletes. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 2016; 11(1): 16-26.
6. Smith RE, Smoll FL, Hunt E. A system for the behavioral assessment of athletic coaches. *Research quarterly*, 1977; 48: 401.
7. Chaladurai P, Salleh S. Dimension of leader behavior in sports: Development of a leadership scale. *Journal of sport psychology*, 1980; 2: 34-45.
8. Martin SB, Barnes K. Coaching behavior questionnaire. Unpublished manual. University of North Texas. Denton, 1999.
9. Nicolas, M., Gaudreau, P., & Franche, V. Perception of coaching behaviors, coping, and achievement in a sport competition. *Journal of sport and exercise psychology*, 2011; 33(3): 460-468.
10. Hobfoll SE. Social and psychological resources and adaptation. *Review of General Psychology*, 2002; 6: 307-324.
11. Ntoumanis N, Biddle SJ, Haddock G. The mediating role of coping strategies on the relationship between achievement motivation and affect in sport. *Anxiety, Stress, and Coping*, 1999; 12(3): 299-327.
12. Chelladurai P. Discrepancy between preferences and perceptions of leadership behaviour and satisfaction of athletes in varying sports. *J Sport Psychol*, 1984; 6: 27-41.
13. Hematinejad M, Shafiei kordsholi, SH, Haji abadi, M. The relationship between leadership style of coaches and the identity of the players of Iran's Premier Handball League. *Physiology and management research in sports*, 1395; 8(3): 79-92. [Persian]
14. Duda JL, Balaguer I. Coach-created motivational climate. *Social psychology in sport*, 2007; 117-130.
15. R. Høigaard, and D. M. Peters, "The relationship between perceived coach behavior and perceived motivational climate in youth football", In Y. Theodorakis, M. Goudas, and A. Papaioannou, (Eds.), 12th European Congress of Sport Psychology. *Sport and Exercise Psychology Bridges between Disciplines and Cultures*. Book of Abstracts, 2007, p. 363.

16. Cox A, Williams L. The roles of perceived teacher support, motivational climate, and psychological needs satisfaction in uudensss physical education motivation. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 2008; 30: 222-239.
17. Lambert, J. How does coach behaviour change the motivational climate? The creation of a learning environment conducive to the transmission of prosocial values. In *Values in Youth Sport and Physical Education*, 2013, (pp. 186-197). Routledge.
18. Nicholls JG. Achievement motivation: conceptions of ability, subjective experience, task choice, and performance. *Psychol Rev*, 1984; 91: 328-346.
19. Keegan RJ, Harwood CG, Spray CM, Lavallee D. A qualitative investigation of the motivational climate in elite sport. *Psychology of Sport and Exercise*, 2014; 15(1): 97-107.
20. Hogue CM, Fry MD, Fry A, Pressman. The influence of a motivational climate intervention on participants' salivary cortisol and psychological responses. *J Sport Exerc Psychol*, 2013; 35: 85-97.
21. Hogue CM, Fry MD, Fry AC. The differential impact of motivational climate on adolescents' psychological and physiological stress responses. *Psychology of Sport and Exercise*, 2017; 30: 118-127.
22. Beck NM. The Relations Between Perceived Parent, Coach, and Peer Created Motivational Climates, Goal Orientations, and Mental Toughness in High School Varsity Athletes (Doctoral dissertation, University of North Texas), 2014.
23. Sheikh A, Yadav JS. Comparative study of mental toughness and depression between male and female players. *International Journal of Advanced Educational Research*, 2018; 3(2): 446-448.
24. Nicholls AR, Morley D, Perry JL. Mentally tough athletes are more aware of unsupportive coaching behaviours: Perceptions of coach behaviour, motivational climate, and mental toughness in sport. *International Journal of Sports Science & Coaching*, 2016; 11(2): 172-181.
25. Connaughton D, Wadey R, Hanton S, Jones G. The development and maintenance of mental toughness: Perceptions of elite performers. *Journal of sports sciences*, 2008; 26(1): 83-95.
26. Gucciardi DF, Gordon S, Dimmock JA, Mallett CJ. Understanding the coach's role in the development of mental toughness: Perspectives of elite Australian football coaches. *Journal of sports sciences*, 2009; 27(13): 1483-1496.
27. Sheard M, Golby J, Van Wersch A. Progress toward construct validation of the Sports Mental Toughness Questionnaire (SMTQ). *European Journal of Psychological Assessment*, 2009; 25(3): 186-193.
28. Kashani V, Farokhi A, Kazemnejad A, Shaikh M. Validity and reliability of the Persian version of sport mental toughness questionnaire (SMTQ). *Motor behaviore*. 2002; 7(20): 49-72. [Persian]

29. Selfriz JJ, Duda JL, Chi L. The relationship of perceived motivational climate to intrinsic motivation and beliefs about success in basketball. *Journal of sport and exercise psychology*, 1992; 14(4): 375-391.

30. Yousefi M, Ramzaninezhad R, Hemmatinezhad, M. The Relationship between Team Motivational Climate and Goal Orientation in Athletes. *World Journal of Sport Sciences*, 2009; 2(2): 125-8. [Persian]

31. Yosefi, M. The relationship between the styles of coaches with motivational climate in women's sports teams. Master's Degree in Physical Education. Shomal University, 1996. [Persian]

32. Shabani bahar GH, Farahani A, Kazemzade H. The Relationship between Leadership Style and the Effectiveness of a Coach Group from the Perspective of Students in the First National Student Olympiad. *Two Monthly Sports Management Studies*. 2000; 3(11). [Persian]

33. Gucciardi DF, Gordon S and Dimmock JA. Towards an understanding of mental toughness in Australian Football, *J Appl Sport Psychol*, 2008; 20: 261–281.

34. Crust L, Clough PJ. Developing mental toughness: From research to practice. *Journal of Sport Psychology in Action*, 2011; 2(1): 21-32.

35. Moradi M. The Relationship between Coach Leadership Style and Group Coherence of Players in Basketball Teams of the Premier League Clubs. Thesis in Physical Education and Sport Science, Tarbait Modares University, 1993. [Persian]

36. Ramazaninejad R, Hosieni keshtan M, Ehsani A. Relationship between leadership styles of coaches and team coherence of men's soccer teams in Iran's Premier League, Olympic, 1999; 1(49). [Persian]

37. Vahdani M, Moharamzadeh M, Aghae M, hosienpour A. The Relationship between Leadership Styles of Coaches and Group Coherence of Students Selected Teams in Urmia. *Sports Management Journal*, 2001; 4(14): 49-64. [Persian]

38. Hoseini KM. The Relationship Between Collective Efficacy and Coaching Behaviors in Professional Volleyball League of Iran Clubs, *World Journal of Sport Sciences*, 2010; 3 (1): 1-6.

39. Bennett G, Maneval M. Validation of the first pitch axiom in baseball. *Applied Research in Coaching and Athletics Annual*, 2000: 78-84.

40. Keegan R, Spray C, Harwood C, Lavallee D. The motivational atmosphere in youth sport: Coach, parent, and peer influences on motivation in specializing sport participants. *Journal of applied sport psychology*, 2010; 22(1): 87-105.

41. Nicholls AR, Polman RC, Levy AR, Backhouse SH. Mental toughness in sport: Achievement level, gender, age, experience, and sport type differences. *Personality and Individual Differences*, 2009; 47(1): 73-75.

42. Boatwright KJ, Forrest L. Leadership preferences: the influence of gender and needs for connection on workers ideal preferences for leadership behaviors. *J Leader Stud*, 2000; 7: 18–34.

43. Murcia JAM, Gimeno EC, Coll DGC. Relationships among goal orientations, motivational climate and flow in adolescent athletes: Differences by gender. *The Spanish journal of psychology*, 2008; 11(1): 181-191.
44. Jordan J, Surrey JL. The self-in-relation: Empathy and the mother-daughter relationship. *The psychology of today's woman: New psychoanalytic vision*, 1986: 81-104.
45. Ryan RM. Control and information in the interpersonal sphere: an extension of cognitive evaluation theory. *Journal of Personality and Social Psychology*, 1982; 43: 450-461.
46. Golby J, Sheard M. Mental toughness and hardiness at different levels of rugby league. *Personality and individual differences*, 2004; 37(5): 933-942.
47. Mobaraki SH, Hairani A. Evaluating and comparing the perceptual and mental skills of elite and non-elite tennis table players. Thesis in Physical Education and Sport Science, Razi University, 2002. [Persian]
48. Digelidis N, Papaioannou A. Age-group differences in intrinsic motivation, goal orientations and perceptions of athletic competence, physical appearance and motivational climate in Greek physical education. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 1999; 9(6): 375-380.

خروجی نرم افزار برای داده های توصیفی مربوط به جدول ۱.

Descriptive Statistics

	N	Minimum	Maximum	Mean	Std. Deviation
Assurance	146	15.00	25.00	22.1164	2.19878
Stability	146	4.00	23.00	13.9110	2.27102
Control	146	8.00	20.00	13.6370	2.56200
Rahnamaei	146	18.00	65.00	57.0342	8.89201
demicrat	146	13.00	36.00	21.6370	3.31742
hemaia.ej	146	15.00	44.00	34.4041	4.93625
feedback	146	16.00	36.00	22.4726	2.74978
Demokrat	146	19.00	58.00	38.7466	6.58086
hemayat	146	24.25	39.50	33.8870	3.14397
maharati	146	21.00	50.00	42.1507	5.97505
amalkardi	146	21.00	55.00	42.9795	7.63248
estehkam	146	35.00	65.00	49.6644	5.22498
Valid N (listwise)	146				